

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:

D. Carrisi

IL SUGGERITORE

Copyright © 2009 by Loganesi & C.

Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-903-5

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

šaptač

DONATO KARIZI

Prevela Kristina Lozo

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

Zatvor u *****
Zatvorska jedinica br. 45

Izveštaj direktora dr Alfonsa Berendžera
23. novembar t. g.

Kancelariji
Javnog tužioca
DŽ. B. Marina

Predmet: POVERLJIVO

Poštovani gospodine Marin,

Pišem vam kako bih prijavio neobičan slučaj jednog zatvorenika.

Lice o kome je reč zavedeno je pod brojem RK-357/9. Odavno mu se već obraćamo samo na ovaj način, zato što nikada nije hteo da nam da lične podatke.

Policija ga je pritvorila 22. oktobra. Našli su ga tokom noći kako – sam i bez odeće – luta seoskim putem u regiji *****. Poređenjem otisaka prstiju sa onima u arhivi isključili smo njegovu umešanost u ranijim krivičnim delima ili nerešenim zločinima. Ipak, pošto je nekoliko puta odbio da otkrije svoj identitet, čak i pred sudijom, osuđen je na četiri meseca i osamnaest dana zatvora.

Od trenutka kada je pritvoren, zatvorenik RK-357/9 uvek je bio disciplinovan i poštovao pravilnik zatvora. Pored toga, osoba je samotne prirode i nije sklon druženju.

Možda zbog toga niko nije primetio njegovu neuobičajeno ponašanje, već je to tek skoro zapazio jedan od naših stražara.

Zatvorenik RK-357/9 čisti i briše krpom svaki predmet koji dodirne, prikuplja svaku dlaku sa tela i glave koje svakodnevno gubi, glanca do savršenstva pribor za jelo i vece šolju svaki put kad ih koristi.

Donato Karizi

Dakle, imamo slučaj nekoga ko ima maniju čišćenja ili, što je verovatnije, nekoga ko po svaku cenu želi da izbegne da ostavi „organski materijal“.

Shodno tome, gajimo ozbiljne sumnje da je zatvorenik RK-357/9 počinio izuzetno teško krivično delo i da želi da nas spreči da uzmemo njegov DNK kako bismo ga identifikovali.

Sve do danas lice je delilo ćeliju sa još jednim zatvorenikom, što mu je sigurno pogodovalo da pomeša biološke tragove. Ali, obaveštavam vas da smo mu, kao prvu meru, uskratili takvu mogućnost, stavljajući ga u samicu.

Sve gore izloženo prijavljujem vašoj kancelariji radi pokretanja odgovarajuće istrage i kako biste, ako bude bilo neophodno, tražili hitnu meru suda kojom će zatvorenik RK-357/9 biti primoran da da uzorak DNK.

Sve ovo navodim imajući u vidu i činjenicu da će za tačno 109 dana (12. marta) zatvorenik završiti izdržavanje kazne.

S poštovanjem,

Direktor
Dr Alfons Berendžer

1

*Mesto u blizini V.
5. februar*

Nosio ga je veliki noćni leptir, krećući se napamet kroz noć. Vibrirao je svojim prašnjavim krilima, izbegavajući planine koje su vrebale kao iz zasede, mirne poput uspavanih džinova oslonjenih rame o rame.

Iznad njih, nebo kao od somota. Ispod, šuma. Izuzetno gusta.

Pilot se okrenu prema putniku i pokazao pred sobom ogromnu belu rupu na zemlji sličnu sjajnom grotlu vulkana.

Helikopter skrete u tom pravcu.

Posle sedam minuta spustiše se na stazu kraj glavnog puta. Ulica je bila zatvorena i policija je čuvala celo područje. Jedan muškarac u plavom odelu otišao je po putnika čak ispod propelera, jedva zadržavajući uzvišanu kravatu.

„Dobro došli, doktore, čekali smo vas“, reče glasno kako bi nadjačao buku motora.

Goran Gavila ne odgovori.

Specijalni agent Stern nastavi: „Dođite, objasniću vam usput.“

Kretoše neravnim putem, ostavljajući iza sebe buku helikoptera koji se ponovo uzdizao, kao da ga je usisalo tamnoplavo nebo.

Magla se spuštala kao pokrov, otkrivajući obrise brda. Unaokolo, mirisi šume, pomešani i ublaženi vlagom noći koja se pela uz odeću i hladna milela po koži.

„Nije bilo jednostavno, verujte: morate sami da vidite.“

Agent Stern je išao nekoliko koraka ispred Gorana i krčio put rukama među grmljem, a u međuvremenu mu je pričao ne gledajući ga.

„Sve je počelo jutros, oko jedanaest. Dva dečaka prolaze stazom sa svojim psom. Ulaze u šumu, penju se na brdo i izbijaju na čistinu. Pas je labrador i, znate, oni vole da kopaju... Naime, životinja je skoro poludela, jer je nanjušila nešto. Kopa rupu. I pojavljuje se prva.“

Goran se trudio da drži korak dok su ulazili u sve gušće rastinje duž padine koja je postajala sve strmija. Primeti da su Sternu pantalone pocepane u visini kolena, znak da je te noći više puta prošao ovuda.

„Naravno, dečaci odmah beže i obavestavaju lokalnu policiju“, nastavi agent. „Oni stižu, vrše uviđaj, pregledaju okolinu, traže indicije. Ukratko: rutinski posao. Posle se neko setio da kopa još malo, da vidi da li ima još nešto... i pojavljuje se druga! U tom trenutku su pozvali nas: ovde smo još od tri sata. Još uvek ne znamo šta se sve nalazi ispod. Evo, stigili smo...“

Pred njima se otvori mala čistina osvetljena prenosnim reflektorima – sjajno grotlo vulkana. Odjednom nestadoše mirisi šume i ovu dvojicu zapahnu karakterističan neprijatan, kiseo miris. Goran podiže glavu, puštajući da ga obuzme. „Fenol“, reče za sebe.

I ugleda.

Male grobnice postavljene ukrug. Tridesetak ljudi u belim kombinezonima kopali su pod tim halogenim i marsovskim svetlima, imali su lopatice i četkice kako bi pažljivo uklonili zemlju. Jedni su tražili po travi, drugi su fotografisali i popisivali svaku stvar koju nađu. Kretali su se usporeno. Njihovi pokreti su bili precizni, odmereni, hipnotički, obavijeni nekom svetom tišinom koju je povremeno narušavalo sevanje bliceva.

Goran prepozna specijalne agente Saru Rozu i Klauza Borisa. Bio je tu i Roš, glavni inspektor, koji ga prepozna i odmah se krupnim koracima uputi prema njemu. Pre nego što je stigao da nešto kaže, doktor ga preduhitri pitanjem.

„Koliko ih je?“

„Pet. Svaka je dugačka pedeset centimetara, široka dvadeset i još pedeset duboka... Šta misliš, šta se sahranjuje u takvim rupama?“

U svim rupama isto. Ista stvar.

Kriminolog ga je gledao netremice, iščekujući.

Stiže i odgovor: „Leva ruka.“

Goran skrete pogled prema ljudima u belim kombinezonima, uposlenim na ovom besmislenom groblju pod otvorenim nebom. Zemlja je izbacivala samo ostatke u raspadanju, ali to zlo sigurno je poticalo iz nekog vremena pre ovog zaustavljenog i nestvarnog.

„One su?“, upita Goran. Ali, ovoga puta, već je znao odgovor.

„PLR analiza pokazuje da se radi o ženskim osobama. Tačnije, belkinjama, između sedam i trinaest godina starosti...“

Šaptač

Devojčice.

Roš izgovori rečenicu bez imalo ustezanja. Kao da je ispljunuo, jer ako bi je još zadržao, usta bi mu postala gorka.

Debi. Aneke. Sabina. Melisa. Karolina.

Počelo je dvadeset pet dana ranije, poput priče iz provincijskih novina: nestanak učenice prestižnog koledža za decu bogataša. Svi su mislili da je pobjegla. Glavna junakinja je imala dvanaest godina i zvala se Debi. Njeni drugovi su se sećali da su je videli kako izlazi po završetku časova. U ženskoj spavaonici primetili su njen nestanak tek tokom večernje prozivke. Izgledalo je kao da će biti jedan od onih događaja koji dobiju pola članka na trećoj strani i koji potom čame u novinskom tekstu čekajući zagarantovano srećan kraj.

Ali potom je nestala Aneke.

Dogodilo se u nekom predgrađu sa drvenim kućama i belom crkvom. Aneke je imala deset godina. Na početku su mislili da se izgubila u šumi gde je često išla biciklom. U grupama koje su je tražile učestvovalo je sve lokalno stanovništvo. Ali bez rezultata.

Pre nego što su mogli da shvate šta se stvarno događa, dogodilo se ponovo.

Treća se zvala Sabina, bila je najmlađa. Sedam godina. Dogodilo se u gradu, u subotu uveče. Otišla je sa roditeljima u luna-park, kao i mnoge druge porodice sa svojom decom. Popela se na konjića na vrtešci koja je bila puna dece. Majka ju je videla kako prolazi prvi put i mahnula joj je. I drugi put, i ponovo je mahnula. Treći put, Sabine više nije bilo.

Tek tada je nekom palo na pamet da je nestanak tri devojčice u roku od tri dana bio nešto neobično.

Potrage su pokrenute u velikom stilu. Apelovalo se i na televiziji. Odmah se govorilo o jednom ili više manijaka, možda o bandi. Ali, zapravo, nije bilo elemenata da bi se formulisala tačna istražna pretpostavka. Policija je otvorila telefonsku liniju za prikupljanje informacija, čak i anonimnih. Bilo je stotine prijavi, bili bi potrebni meseci da se sve provere. A o devojčicama ni traga ni glasa. Povrh toga, pošto su nestanci bili u različitim mestima, lokalne policije nisu uspevale da se dogovore oko nadležnosti.

Istražna jedinica za brutalne zločine, koju je vodio glavni inspektor Roš, tek tad se umešala. Slučajevi nestanka nisu bili u njegovoj nadležnosti, ali zbog rastuće psihoze napravio je izuzetak.

Roš i njegovi bili su na još toplom slučaju kada je nestala četvrta devojčica.

Melisa je bila najstarija: trinaest godina. Kao i svakoj devojčici njenog uzrasta, i njoj su roditelji uveli policijski čas, jer su se plašili da bi mogla da

postane žrtva manijaka koji je držao u strahu celo mesto. Ali tih dana dok je trajala prinudna zabrana izlaska, bio je njen rođendan, i Melisa je planirala nešto drugo za to veče. Sa svojim drugaricama je smislila mali plan bekstva kako bi proslavile rođendan u kuglani. Drugarice su sve došle. Jedino se Melisa nije pojavila.

Od tada je počeo lov na monstruma često smeten i improvizovan. Građani su se pokrenuli, spremni čak da sami kazne krivca. Policija je na ulicama postavila kontrolna mesta. Kontrole lica već osuđivanih ili osumnjičenih za zločine nad maloletnicima postale su još strože. Roditelji nisu smeli da puste decu iz kuće, čak ni da ih pošalju u školu. Mnoge škole su bile zatvorene, jer učenici nisu dolazili. Ljudi su izlazili iz kuće samo ako je bilo izuzetno neophodno. Posle određene satnice, sela i gradovi su postajali pusti.

Nekoliko dana nije bilo vesti o novim nestancima. Mnogi su pomislili da su sve usvojene mere predostrožnosti dale željeni efekat, obeshrabrujući manijaka. Ali nisu bili u pravu.

Otmica pete devojčice izazvala je najveću pažnju.

Zvala se Karolina, jedanaest godina. Oteta je iz svog kreveta, dok je spavala u sobi pored roditelja koji nisu ništa primetili.

Pet otetih devojčica u roku od nedelju dana. Nakon toga, sedamnaest najdužih dana tišine.

Sve do tog trenutka.

Sve do tih pet sahranjenih ruku.

Debi. Aneke. Sabina. Melisa. Karolina.

Goran pogleda ka krugu tih malih grobnica. Jezivo kolo dečjih ruku. Činilo mu se skoro da ih čuje kako pevaju pesmicu.

„Sada je jasno da se ne radi više o slučajevima nestanka“, govorio je Roš dok je rukom pozivao da se okupe na kratak razgovor.

Tako su obično radili. Roza, Boris i Stern mu priđoše i stadoše da ga slušaju, sa pogledom uprtim u zemlju i rukama prekrštenim na leđima.

Roš poče: „Razmišljam o onome koji nas je doveo dovdve večeras. Onome koji je predvideo da se sve ovo desi. Mi smo ovde, jer je *on* tako hteo, jer je *on* tako zamislio. I sve ovo je iskonstruisao za nas. Jer je predstava za nas. Samo za nas. Pažljivo ju je pripremio. Unapred zamišljajući trenutak, našu reakciju. Da bi nas začudio. Da bi nam dao do znanja da je velik i moćan.“

Potvrdno su klimali glavom.

Ko god da je počinitelj, delovao je bez uznemiravanja.

Roš, koji je odavno uključio Gorana u tim, u svakom pogledu, primeti da ga kriminolog nije slušao – nepomične oči pratile su neku misao.

Šaptač

„A ti, doktore, šta misliš o ovome?“

Potom Goran prekide tišinu u koju je utonuo i reče jedino: „Ptice.“

Isprva, činilo se da niko ne razume.

On nastavi ravnodušno: „Nisam primetio u dolasku, tek sad sam zapazio. Čudno. Čujte...“

Iz mračne šume glas hiljada ptica bio je sve jači.

„Pevaju“, reče Roza, začuđena.

Goran se okrete prema njoj i načini gest slaganja.

„To je zbog reflektora... Pomislile su da je zora. I pevaju“, prokomentariša Boris.

„Čini vam se da ima smisla?“, ponovo reče Goran, gledajući ih ovoga puta. „A ipak ima... Pet sahranjenih ruku. Delovi. Bez tela. Istinu govoreći, nema prave surovosti u svemu ovome. Bez tela, nema ni lica. Bez lica, nema ni pojedinaca, nema osoba. Treba samo da se zapitamo gde su ove devojčice. Jer nisu tu, u tim grobnicama. Ne možemo da ih gledamo u oči. Ne možemo da vidimo da su kao mi. Jer, zapravo, nema ničega ljudskog u ovome. To su samo *delovi*... Nema sažaljenja. On nam ga nije dopustio. Ostavio nam je samo strah. Ne da nam da osetimo sažaljenje za ove male žrtve. Hoće da znamo *samo* da su mrtve... Čini vam se da ima smisla? Hiljade ptica primoranih da ispuštaju krike oko nepodnošljive svetlosti. Mi ne uspevamo da ih vidimo, ali one nas posmatraju – hiljade ptica. Šta su one? Jednostavna stvar. Ali i plod iluzije. I treba se paziti iluzionista: zlo nas povremeno prevari uzimajući najjednostavniji oblik.“

Tišina. Još jednom je kriminolog shvatio malo i važno simboličko značenje. Ono što drugi često nisu uspevali da vide ili – kao u ovom slučaju – da čuju. Detalje, obrise, nijanse. Senku oko stvari, mračnu atmosferu u kojoj se krije zlo.

Svaki ubica ima neki plan, preciznu formu koja mu pruža zadovoljstvo, osećaj ponosa. Najteži zadatak je shvatiti koja je njegova vizija. Zato je Goran bio tu. Zato su ga pozvali. Da bi odagnao to neobjašnjivo zlo ohrabrujućim znanjima svoje nauke.

U tom trenutku jedan od tehničara u belom kombinezonu im se približi i, sa zbunjenim izrazom lica, obrati se direktno glavnom inspektoru.

„Gospodine Roš, imamo problem... *sada je šest ruku.*“

2

Nastavnik muzičkog je govorio.

Ali nije to privuklo njenu pažnju. Nije bilo prvi put. Mnogi usamljeni ljudi izgovaraju svoje misli naglas kada su zaštićeni zidovima doma. Čak se i Mili dešavalo da priča sama sa sobom kada je bila u kući.

Ne. Nešto drugo je bilo novost. Nešto zbog čega se isplatila cela nedelja zasede, provedena na hladnoći u kolima parkiranim danonočno ispred braon kuće kako bi malim dvogledom posmatrala šta se dešava unutra, čoveka od četrdesetak godina, debelog i bledunjavog, koji se mirno kretao u svom malom, uređenom svemiru, ponavljajući uvek iste pokrete, kao po nitima paukove mreže, samo njemu znane.

Nastavnik je govorio. Ali novina je bila da je ovoga puta izgovorio i jedno ime.

Mila je videla kako se ime, slovo po slovo, pomalja na njegovim usnama. Pablo. Bila je potvrda, ključ za ulazak u taj misteriozni svet. Sada je bila sigurna u to.

Nastavnik je imao gosta.

Sve do pre nekih deset dana, Pablo je bio običan osmogodišnji dečak, smeđe kose i živahnih očiju, koji je voleo da jurca po kvartu skejtboardom. I jedno je bilo sigurno: ako je trebalo da ide u prodavnicu da nešto kupi mami ili baki, išao je skejtom. Provodio je sate na toj spravi, gore-dole niz ulicu. Za komšije koje su ga vidale kako prolazi ispred njihovih prozora, mali Pablito – kako su ga zvali – bio je poput jedne od onih slika koje su već neizostavni deo pejzaža.

Možda i zbog toga niko ništa nije video tog februarskog jutra u malom naselju gde se svi znaju po imenu i kuće i životi liče jedni na druge. Jedan zeleni *volvo* karavan – nastavnik mora da ga je namerno izabrao, jer je ličio na mnoge

porodične automobile parkirane u uličicama – pojavi se u pustoj ulici. Tišina jednog sasvim normalnog subotnjeg jutra bila je prekinuta samo jedva čujnom škripom guma na asfaltu i monotonim kotrljanjem točkića skejtborda koji je postepeno ubrzavao... Bilo je potrebno šest dugih sati pre nego što je neko primetio da među zvucima te subote nešto nedostaje. To kotrljanje točkića. I mali Pablo, kojeg je tog jutra okupanog zubatim suncem progutala skrivena senka i nije želela više da ga vrati, odvajajući ga od skejta koji je toliko voleo.

Ta daska sa četiri točkića ostala je da leži nepokretna usred vreve policajaca koji su, odmah po prijavi, zaposeli kvart.

To se dogodilo tek pre deset dana.

A moglo je biti već kasno za Pabla. Kasno za njegovu nežnu dečju dušu. Kasno da se bez traume probudi iz ružnog sna.

Sada je skejt bio u prtljažniku automobila policajke, zajedno sa drugim predmetima, igračkama, odećom. Otkrića do kojih je Mila došla pokušavajući da nađe trag koji treba pratiti i koja su je odvela do one braon pećine. Do nastavnika, koji je predavao u srednjoj školi i svirao orgulje u crkvi nedeljom ujutru. Zamenika predsednika muzičkog udruženja koje je svake godine organizovalo mali festival u čast Mocartu. Bezlični i stidljivi samac sa naočarima, prvim znacima ćelavosti i znojavim, vlažnim rukama.

Mila ga je dobro osmotrila. Jer to je bio njen *talenat*.

Ušla je u policiju sa preciznim ciljem i, pošto je završila akademiju, posvetila se tome celim svojim bićem. Nisu je zanimali zločinci, a još manje zakon. Nije zbog toga neprestano zavirivala u svaki ćošak gde se skrivala senka, gde život vene daleko od svih.

Kada je pročitala Pablovo ime sa usana njegovog tamničara, Mila oseti iznenadni bol u desnoj nozi. Možda zbog mnogo sati provedenih u kolima, čekajući taj znak. Možda i zbog rane na butini koju je samo malo ušila.

„Posle ću je previti“, ponovo obeća sama sebi. Ali kasnije. I u tom trenutku, dok je izgovarala tu misao, Mila je već odlučila da će ući u kuću da razbije čini i prekine noćnu moru.

„Agent Mila Vaskez centrali: otkriven osumnjičeni otmičar malog Pabla Ramosa. Nalazi se u braon kući u Bulevaru Alberas broj 27. Moguća opasna situacija.“

„U redu, agente Vaskez, šaljemo par patrola prema tvojoj poziciji, potrebno im je bar pola sata.“

Suviše.

Mila nije imala tih pola sata. *Pablo* ih nije imao.

Užas na pomisao da će na kraju reći „bilo je već kasno“ natera je da krene prema kući.

Glas na radiju je bio daleki eho, a ona – sa pištoljem u ruci spuštenim u visini težišta tela, opreznim pogledom, kratkim i hitrim koracima – stiže brzo do drvene svetložute ograde, koja je okruživala samo zadnju stranu ove male vile.

Ogromni beli platan izdizao se nad kućom. Lišće je menjalo boju prema vetru, pokazujući srebrnkasti profil. Mila stiže do drvene kapije sa zadnje strane. Pritaji se uz ogradu i oslušnu. Povremeno, do nje su dopirale note neke rok pesme, koje je vetar donosio od nekud iz okoline. Mila se nagnu preko kapije i ugleda veoma sređeno dvorište, šupu za alat i crveno gumenno crevo koje je vijugalo u travi sve do prskalice. Plastični sto i stolica i plinski roštilj. Potpuni mir. Vrata od mutnog stakla ružičastoljubičaste boje. Mila pruži ruku preko kapije i nežno podiže rezu. Šarke na vratancima kapije zaškripaše i ona otvori tek koliko je bilo dovoljno da se zakorači u dvorište.

Zatvori, kako niko iznutra, gledajući napolje, ne bi primetio bilo kakvu promenu. Sve je moralo da ostane kako je i bilo. Potom pođe kako su je obučili na akademiji, pažljivo odmeravajući korake u travi – idući samo na vrhovima prstiju, tako da ne ostavi tragove – spremna da beži ako bude bilo potrebno. Za nekoliko trenutaka nađe se pored pomoćnog ulaza, sa strane gde je nemoguće ostaviti senku ako bi se nagnula da pogleda u kuću. I tako i učini. Mutna stakla joj nisu dozvoljavala da prepozna prostoriju, ali po obrisima nameštaja nasluti da se radi o trpezariji. Mila pođe rukom prema ručki koja je bila na suprotnoj strani vrata. Uхвати je i gurnu nadole. Brava škljocnu.

Bila su otvorena.

Nastavnik mora da se osećao bezbedno u pećini koju je pripremio za sebe i svog zatvorenika. Za nekoliko trenutaka Mila će otkriti i zašto.

Pod od linoleuma škripao je svakim korakom pod gumenim đonovima. Ona se trudila da kontroliše kretanje kako ne bi pravila veliku buku, ali potom odluči da izuje patike i da ih ostavi pored jednog komada nameštaja. Bosa stiže do praga hodnika i začu ga kako govori...

„Trebalo bi mi jedno pakovanje papirnih ubrusa. I onaj proizvod za glancanje keramike.. Da, baš taj... Dalje, donesite mi šest kesica pileće supe, šećer, TV program i par pakli lajt cigareta, uobičajenu marku...“

Glas je dolazio iz dnevnog boravka. Nastavnik je kupovao preko telefona. Isuviše zauzet da bi izašao iz kuće? Ili nije želeo da se udaljava, želeo je da ostane da nadzire svaki pokret svog gosta?

„Da, broj 27, Bulevar Alberas, hvala. I donesite kusur za pedeset, nemam ništa sitnije.“

Mila je pratila glas, prolazeći ispred ogledala koje je davalo izobličen odraz. Poput onih ogledala u luna-parkovima. Stigavši do ulaza u prostoriju,

ispruži ruke držeći pištolj, uzdahnu i naglo uđe u prostoriju. Očekivala je da će ga iznenaditi, možda s leđa, sa slušalicom još uvek u ruci i pored prozora. Savršena živa meta.

Ali nije je bilo.

Dnevni boravak je bio prazan, slušalica uredno postavljena na telefon.

Shvatila je da niko nije telefonirao iz te prostorije i u tom trenutku oseti ledene usne pištolja kako se kao poljubac prislanjaju na njen potiljak.

Bio je iza nje.

Mila je besnela u sebi, nazivajući se budalom. Nastavnik je dobro pripremio svoju pećinu. Kapija u dvorištu koja je *škripala* i pod od linoleuma koji je *cvileo* bili su signali da prijave prisustvo uljeza. Zatim lažni telefonski razgovor, poput mamca da privuče plen. Ogledalo koje daje *izobličen odraz* kako bi joj se prikrao iza leđa a da ga ne vidi. Sve je bilo deo zamke.

Oseti samo da pruža ruku preko nje kako bi joj uzeo pištolj. Mila pusti da ga uzme.

„Možeš me upucati, ali ne možeš pobeći. Uskoro će moje kolege biti ovde. Ne možeš se izvući, bolje ti je da se predaš.“

On ne odgovori. Krajničkom oka, činilo joj se skoro da ga vidi. Da li je moguće da se osmehuje?

Nastavnik se povuče. Cev pištolja se odvoji od Mile, ali je još uvek osećala magnetno privlačenje između svoje glave i metka u cevi. On je potom okrete i konačno je mogla da mu vidi lik. Dugo ju je fiksirao pogledom. Ali nije je gledao. Bilo je nešto u dubini njegovih očiju što se Mili učinilo kao predvorje tame.

On joj okrete leđa bez imalo straha. Mila ga je gledala kako sigurnim koracima ide prema klaviru prslonjenom uza zid. Kad je stigao pred instrument, sede na stoličicu i poče da posmatra klavijaturu. Odloži na nju oba pištolja, sasvim ulevo.

Podiže ruke i posle nekoliko trenutaka spusti ih na dirke.

Dok je prostoriju ispunjavao zvuk Šopenovog Nokturna opus 20 u demolu, Mila je duboko disala, napetost se širila preko žila i mišića vrata. Njegovi prsti su graciozno i ležerno klizili po dirkama. Mekoća nota primoravala je Milu da bude gledalac ovog izvođenja, kao da je bila hipnotisana.

Jedva je nekako došla sebi i bosim nogama klizeći pođe unazad, polako, sve dok se nije našla ponovo u hodniku. Disala je duboko pokušavajući da uspori otkucaje srca. Potom poče brzo da traži po prostorijama, dok ju je melodija pratila. Pregledala ih je jednu po jednu. Radna soba. Kupatilo. Ostava.

Sve do zatvorenih vrata.

Donato Karizi

Gurnu ih ramenom. Rana na butini ju je zaboleda i ona upre iz sve snage ramenima. Drvo popusti.

Slabašno svetlo iz hodnika prvo upade u sobu čiji prozori kao da su bili zazidani. Mila je pratila taj odsjaj u mraku sve dok nije susrela dva vlažna oka koja su je skamenjeno gledala. Pablito je bio tu, na krevetu, nogu skupljenih uz mršave grudi. Imao je na sebi samo gaće i majicu bez rukava. Pokušavao je da shvati da li je bilo nečega čega treba da se boji, da li je Mila deo ružnog sna ili nije. Ona reče ono što je uvek govorila kada je nalazila dete.

„Moramo da idemo.“

On potvrdno klimnu glavom i privi se uz nju. Mila je jednim uhom osluškivala muziku, koja je i dalje svirala i progonila je. Bojala se da taj komad neće trajati dovoljno dugo i da neće imati vremena da izađu iz kuće. Ponovo ju je obuzela uznemirenost. Rizikovala je i svoj život i život taoca. I sada se plašila. Plašila se da opet ne pogreši. Plašila se da se ne saplete na poslednjem koraku, onom koji bi je odveo iz ove proklete pećine. Ili da otkrije da je kuća nikada neće pustiti da izađe, da će se zatvoriti oko nje kao čaura silene bube, držeći je zauvek kao zatvorenika.

Pa ipak, vrata se otvoriše i bili su napolju, na bledom ali umirujućem svetlu dana.

Kada su otkucaji srca već usporavali i kada je mogla da ne misli na pištolj koji je ostavila unutra i da privije uz sebe Pabla, praveći mu štit svojim telom kako bi odagnala sav strah, dečak se proteže do njenog uha i šapnu joj...

„A ona ne ide sa nama?“

Milina stopala se zakopaše u zemlju, odjednom otežala. Zateturala se se, ali nije izgubila ravnotežu.

Pitao je to, nošen samo zastrašujućim saznanjem da će devojčica ostati.

„A gde je ona?“

Dečak podiže ruku i prstom pokaza na drugi sprat. Kuća ih je gledala kroz svoje prozore i smejala se podrugljivo kroz širom otvorena vrata, ista ona koja su ih malopre pustila da izađu.

U tom trenutku strah potpuno iščeznu. Mila pređe poslednje metre koji su je odvajali od njenih kola. Spusti malog Pabla na sedište i reče mu ozbiljnim tonom poput obećanja: „Odmah se vraćam.“

Potom ponovo pusti da je kuća proguta.

Bila je u podnožju stepenica. Gledala je nagore, ne znajući šta će tamo naći. Poče da se penje, držeći se za ogradu. Umirujuće note Šopena nastavljale su da je prate i u ovom izviđanju. Stopala su joj potanjala u stepenike, ruke

su joj bile prilepljene uz ogradu koja, činilo se, na svakom koraku hoće da je zadrži.

Muzika odjednom prestade.

Mila zastade, čula joj se uzbuniše. Potom se začu odsečni zvuk pucnja, tup udarac i neartikulisane note klavira, od težine nastavnikovog tela koje je padalo preko dirki. Mila nastavi još brže sve do sprata iznad. Nije bila sigurna da se ne radi o još jednoj obmani. Stepenište je skretalo i odmorište se nastavljalo u uzan hodnik prekriven gustim itisonom. U dnu, jedan prozor. Ispred njega, ljudsko telo. Krhko, nežno, stajalo je naspram svetlosti: sa stopalima podignutim na stolicu, vratom i rukama protegnutim prema omči koja je visila sa plafona. Mila je ugleda dok je pokušavala da uvuče glavu u taj kanap i kriknu. Ona je ugleda i pokuša da ubrza poduhvat. Jer tako joj je on rekao, tako ju je naučio.

„Ako oni stignu, moraš da se ubiješ.“

„Oni“ su bili drugi ljudi, spoljašnji svet, oni koji nisu mogli da shvate, koji nikada neće oprostiti.

Mila se zalete prema devojci u očajničkom pokušaju da je zaustavi. I što se više približavala, sve više joj se činilo da trči unazad kroz vreme.

Mnogo godina ranije, u nekom drugom životu, ova devojka je bila devojčica.

Mila se odlično sećala njene fotografije. Dobro ju je proučila, svaku crtu njenog lica, prelazeći u mislima svaku neravninu, svaku boru nastalu njenim izrazom lica, pamteći i ponavljajući svaki poseban znak, čak i najsitniju nepravilnost na koži.

I te oči. Šarenoplave, živahne. Sposobne da sačuvaju netaknutom svetlost blica. Oči devojčice od deset godina, Elize Gomez. Fotografisao ju je otac. Slika ukradena jednog dana slavlja, dok je ona bila zauzeta otvaranjem poklona i nije očekivala. Mila je čak i zamislila scenu sa ocem koji je zove da se okrene kako bi je fotografisao bez nameštanja. I Eliza koja se okreće prema njemu i ni ne stiže da se iznenadi. U njenom izrazu je ovekovečen jedan trenutak, nešto što je golom oku neprimetno. Čudesni začetak jednog osmeha, pre nego što se otvori i razlije na usnama ili isija u pogledu poput zvezde koja se rađa.

Zato se policajka nije čudila kada su roditelji Elize Gomez dali baš tu fotografiju kada je zatražila neku noviju. Nije sigurno bila najprikladnija, jer je Elizin izraz bio neprirodan, zbog čega je bila skoro neupotrebljiva da bi moglo da se pretpostavi kako se njeno lice promenilo tokom vremena. Druge kolege koje su radile na istrazi su se žalile. Ali Mili nije bilo važno, jer je bilo nečega na toj fotografiji, neka energija. I bila je ona koju je trebalo

Donato Karizi

da traže. Ne neko lice među drugim licima, jedna od mnogih devojčica. Već *ona* devojčica, sa *onim* sjajem u očima. Samo ako neko u međuvremenu nije uspeo da ugasi taj sjaj...

Mila je zgrabi jedva na vreme, obgrlivši joj noge pre nego što se svom težinom pustila da visi sa konopca. Ona se ritala, bacakala, pokuša da viče. Sve dok je Mila ne pozva po imenu.

„Eliza“, reče s beskrajnom nežnošću.

I ona se prepozna.

Bila je zaboravila ko je. Godine zatočeništva su joj otrgle identitet, po komadić svakog dana. Sve dok nije bila ubeđena da je taj čovek bio njena porodica, jer je ostatak sveta zaboravio na nju. Jer je ostatak sveta nikada neće spasti.

Eliza pogleda Milu u oči, sa čuđenjem. Umiri se i prepusti se da je spase.

Šest ruku. Pet imena.

Sa tom enigmom tim je napustio čistinu usred šume i premestio se u pokretnu jedinicu smeštenu kraj glavnog puta. Sveža kafa i sendviči izgledali su kao da se ne uklapaju u tu situaciju, ali služili su da daju privid kontrole. U svakom slučaju, tog hladnog februarskog jutra niko neće ni prići hrani.

Stern izvadi iz džepa kutijicu mentol bombona. Prodrma je i izvadi nekoliko komada u ruku, ubacujući ih odmah potom u usta. Govorio je da mu pomažu da misli. „Kako je moguće?“, upita potom, više samog sebe nego druge.

„Dođavola...“, izlete Borisu iz usta. Ali je to izgovorio tako tiho da ga niko nije čuo.

Roza je u kamp prikolici tražila tačku na koju da usmeri svoju pažnju. Goran to primeti. Razumeo ju je, imala je ćerku godišta ovih devojčica. To je prva stvar na koju pomisliš kada se nađeš pred zločinom nad maloletnicima. Tvoja deca. I pitaš se šta bi bilo kada bi... ali ne uspevaš da završiš rečenicu, jer i sama pomisao boli.

„Naći ćemo ih u komadima“, reče glavni inspektor Roš.

„Dakle, to je naš zadatak? Da prikupljamo leševe?“, upita Boris ljutito. Kao čovek od akcije, nije pristajao da vidi sebe u ulozi grobara. Zahtevao je krivca. Pa i drugi, koji su odmah potvrđivali njegove reči.

Roš ih umiri. „Prioritet je uvek hvatanje krivca. Ali ne možemo izbeći mučnu potragu ostataka.“

„Bilo je namerno.“

Svi pogledaše u Gorana, uzdrmani ovom rečenicom.

„Labrador koji njuši ruku i kopa rupu: bio je deo plana. Naš počinitelj je držao na oku dvojicu dečaka sa psom. Znao je da ga vode u šumu. Zbog

toga je tamo smestio svoje malo groblje. Jednostavna ideja. Upotpunila je njegovo 'delo' i prikazao nam ga je. Sve je ovde.“

„Znači da ga nećemo uhvatiti?“, upita Boris, ne mogavši da veruje i pobesnevši zbog toga.

„Vi znate bolje od mene kako idu ove stvari...“

„Ali, učiniće to ponovo? Ubiće opet...“ Ovoga puta Roza nije htela da se pomiri sa tim. „Uspeo je i pokušaće ponovo.“

Htela je da je neko demantuje, ali Goran nije imao odgovor. Čak i da je imao neko mišljenje povodom toga, ne bi znao da prevedu u ljudski prihvatljive termine surovu činjenicu da mora da se подели između misli na one užasne smrti i cinične želje da ubica ponovo napadne. Jer jedina mogućnost da ga uhvate – a to su svi znali – bila je da se ne zaustavi.

Glavni inspektor Roš ponovo uze reč: „Ako nađemo tela ovih devojčica, bar ćemo njihovim roditeljima omogućiti sahranu i grob nad kojim mogu da plaču.“

Kao i obično, Roš je preformulisao rečenicu, izražavajući se na politički korektniji način. Bila je to generalna proba onoga što će reći novinarima, kako bi ublažio priču i doprineo sopstvenom imidžu. Najpre žalost, bol, kako bi dobio na vremenu. Potom istraga i krivci.

Ali Goran je znao da operacija neće uspeti i da će se novinari ustremiti na svaki zalogaj, proždrljivo ogoliti događaj i začiniti ga sa svim najgadnijim detaljima. I, iznad svega, od tog trenutka im više ništa neće praštati. Svaki njihov potez, svaka reč će dobijati vrednost obećanja, svečane obaveze. Roš je bio ubeđen da će moći da drži na oku reportere, dajući im povremeno po delić onoga što bi hteli da čuju. I Goran je ostavio glavnog inspektora u iluziji da drži stvari pod kontrolom.

„Čini mi se da ovom tipu treba da damo neko ime... pre nego što to novinari ne urade“, reče Roš.

Goran se složio sa tim, ali ne iz istog razloga kao glavni inspektor. Kao i svi kriminolozi koji su radili za policiju, doktor Gavila je imao svoje metode. Prvi korak je bio da zločincu dodeli neke osnovne crte, kako bi još uvek nejasno i nedefinisano obličje transformisao u nešto ljudsko. Jer pred zlom tako okrutnim i bezrazložnim uvek težimo da zaboravimo da je počinilac, kao i žrtva, *osoba* sa često normalnim životom, poslom i možda čak i porodicom. Kao potvrdu svojoj tezi, doktor Gavila je skretao pažnju svojim studentima da su skoro svaki put kada je uhapšen neki serijski ubica, njegove komšije i porodica bili zapanjeni.

„Nazivamo ih *monstrumima*, jer ih osećamo dalekim od nas, jer želimo da su drugačiji, govorio je Goran na svojim predavanjima. „A zapravo su nam slični u svemu i po svemu. Ali više volimo da odagnamo ideju da je